Opis założeń do sporządzenia projektu aktualizacji planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Bobrzy PLH260014

Obszar Natura 2000 Dolina Bobrzy PLH260014 leży w całości na terenie województwa świętokrzyskiego, w jego centralnej części, w powiecie kieleckim, na terenie gmin/miast: Piekoszów, Miedziana Góra, Strawczyn i Kielce. Zajmuje powierzchnię 618,22 ha.
Został on wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk na podstawie Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Bobrzy (PLH260014) (Dz. U. z 2023 r. poz. 876).
Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2009) opisywany obszar znajduje się w obrębie makroregionu Wyżyna Kielecka, mezoregionu Góry Świętokrzyskie. Niewielkim fragmentem zachodzi również na makroregion Wyżyna Przedborska – mezoregion Wzgórza Łopuszańskie.
Dolina Bobrzy charakteryzuje się przewagą kompleksów żytnich słabych, pastewnych oraz kompleksów użytków zielonych. Gleby tego regionu utworzyły się głównie z utworów akumulacji lodowcowej jak piasków całkowitych i naglinowych, rzadziej z glin o różnym stopniu zwięzłości.
Rzeka Bobrza jest prawym, najdłuższym dopływem Czarnej Nidy. Zwana jest również Bobrzycą lub Bobrzanką w górnym biegu, a w dolnym odcinku Trupieńcem i przepływa przez północny, północno-zachodni i zachodni skraj Gór Świętokrzyskich. Teren ostoi charakteryzuje się dość znacznym zróżnicowaniem krajobrazu, zwłaszcza w południowo-wschodniej części obszaru z charakterystycznymi wzniesieniami Pasma Kadzielniańskiego. Kompleksy leśne zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię i koncentrują się głównie na pasmach wzniesień. Dominują wśród nich sztuczne drzewostany sosnowe oraz bory mieszane, charakteryzują się bogatym runem. Fragmentarycznie zbiorowiska te rozwijają się także na siedliskach świetlistej dąbrowy i grądu. Znaczenie ostoi Dolina Bobrzy w systemie obszarów chronionych regionu wynika z pełnienia przez dolinę rzeki funkcji istotnego korytarza ekologicznego, stanowiącego łącznik pomiędzy dolinami północnej części województwa a doliną Nidy na południu. Obszar odznacza się umiarkowaną różnorodnością biologiczną, wyrażoną zróżnicowaniem siedlisk przyrodniczych i związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt.
W szacie roślinnej obszaru występują zbiorowiska półnaturalne – łąkowe i murawowe. Zbiorowiska łąk świeżych i wilgotnych są typem siedlisk przyrodniczych podlegających na analizowanym obszarze przemianom sukcesyjnym, w związku z zaniechaniem użytkowania i niekorzystnymi stosunkami hydrologicznymi.

W ramach projektu nr FENX.01.05-IW.01-0106/24 pn. „Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów”, nastąpi aktualizacja istniejącego planu zadań ochronnych, ustanowionego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach zarządzeniem z dnia 18.04.2014 r. (Dz.Urz.Woj.Święt.poz.1415 z późn. zm.).

Plan zadań ochronnych jest podstawowym narzędziem do zarządzania obszarem Natura 2000, którego głównym celem jest wskazanie działań, niezbędnych do utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązek jego aktualizacji wynika z art. 31 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 1315). Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu aktualizacji planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:

- opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony;
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- ustalenie celów działań ochronnych;
- ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
- ustalenie, jeżeli będzie to zasadne, wskazań do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw;
- ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
- sporządzenie dokumentacji projektu aktualizacji planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.

W ramach prowadzonych prac terenowych inwentaryzacji podlegać będą następujące siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus, Agrostis*)
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri p.p. i Bidention p.p.*
- 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*)

- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *(Molinion)*
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio–Caricetea nigrae)*
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum i Tilio-Carpinetum*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae)*
- 4068 dzwonecznik wonny *Adenophora liliifolia*
- 1065 przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- 1337 bóbr europejski *Castor fiber*
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*
- 1149 koza *Cobitis taenia*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 2484 minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*
- 1477 sasanka otwarta *Pulsatilla patens*

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach po przeprowadzeniu prac terenowych, zorganizuje spotkania dyskusyjne, które umożliwią zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków dla ochrony, których wyznaczono obszar Natura 2000 udział w pracach związanych ze sporządzaniem aktualizacji projektu planu zadań ochronnych. Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania. Spotkania te służyć będą wypracowaniu praktycznych i efektywnych rozwiązań planistycznych wynikających z potrzeby ochrony siedlisk i gatunków obszaru Natura 2000. Udział społeczeństwa prowadzony będzie na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.).

Aktualizacja planu zadań ochronnych może w sposób bezpośredni oddziaływać na: organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej, Lasy Państwowe, właścicieli i użytkowników gruntów rolnych oraz wód, właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Bobrzy oraz przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Kielcach
Lech Buchholz
Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
- Regionalny Konserwator Przyrody w Kielcach
/-podpisany cyfrowo/